

preoții cari nu capătă nimica dela stat, după dotațiunea ce o au dinșii din parohiile lor.

Am împrumutat această idee dela Domnul Bartok, noul episcop al bisericii reformate din patrie, carele în ultimul sinod al bisericii sale, secundat de cei mai aleși membri ai bisericii sale, a pledat cu mult foc și cu succes, pentru realizarea ei.

Și jertfa adusă de reformați este mult mai mare, decât cea intenționată de noi considerând, că contribuțiunea acceptată de ei servește spre crearea și augmentarea unui fond, din care să se ajutoreze orfanii preoților, profesorilor și ai oficialilor bisericii lipsiți. La noi însă nu se intenționează alta, decât alimentarea unui fond, care tot asupra noastră, a preoțimei, își revărsă belșugul său.

Dorind din suflet, a vedea cât mai bine asigurată sôrtea și viitorul preoțimei, eu unul aș merge ceva și mai departe, și aș ruga pre măritul consistoriu, ca acelor preoți, cari se vor interesa de sporirea averilor bisericești, să le permită a ridica acele procente din venitele bisericii respective.

Preotul ortodox.

Dela curtea metropolitană.

Șirul prânzurilor, date în săptămânile din urmă din partea Em. Sale metropolitului nostru, și la cari au fost invitați toți reprezentanții mai distinși atât ai cercurilor preoțești, cât și militare și civile, s'a încheiat deastădată cu dineul festiv de Duminecă care a fost o continuare a celui dat cu o săptămână mai înainte.

De astădată au luat parte ceilalți generali stationați în Sibiu: Domnii General-major Iosif nobil de *Proschinger* și *Eduard Zechmeister* de Waagau, Ilustritatea Sa dl *Albert Arzt* de Straussenburg, curatorul suprem al bisericii evang. luterane săsești și membru în casa magnaților, primarul orașului *Iosif Drollef*, Ilustritatea Sa Dr. *Ilarion Pușcariu*, vicecomitele *Gustav Reissenberger*, Colonelul *Wilhelm de Finger*, parochul săsesc *Carol Klein*, directorul gimnasiului luteran *Carol Albrich* sen., medicul suprem colonel Dr. *Carol Glässer*, intendantul suprem *Carol Ketzler*, vicecolonelul auditor *Otto de Pollischek-Willsdorf*, vicecolonelul *Paul Munteanu*, vicecolonelul dela genie *Iosif Hüttl*, apoi *Carol Zinnern* de Burgthal, majorii *W. Kohoutek*, *Wilhelm Merbeller*, *Carol Szeiff*, dir. sem. Dr. *Eusebiu Roșca*, medicul de stab Dr. *Ioan Popp*, inspectorul reg. în pens. *Iulu Bardossy*, căpitanul orașului *Robert Simonis*, inginerul cons. *Dominic Varró*, preotul gr.-cat. *Nicolau Togan*, etc.

Ca și la mesele anterioare, așa și deastădată s'au simțit cu toții bine și veselii la masa înalt Preasfinției Sale, carele a ridicat primul toast pentru armată și pentru generalii prezenți, dintre cari dnul general *Proschinger*, a răspuns în vorbe alese și măsurate, accentuând convingerea nutrită de înțregul corpul oficeresc, că Escelenția Sa — deși de curând strămutat la Sibiu — a dat dovezi despre o sinceră și deosebită bunăvoință, ce o nutrește față de armată și de reprezentanții ei. În legătură cu acesta constată, că vorbește în numele tuturor, când declară, că și Es. Sa să bucură înaintea tuturor de o stimă nemărginită și de înaltă considerațiune.

Acestei stime și cu acesta ocaziune îi dă expresiune, când invită pe toți oficerii înalți de față, ca să rostescă un întreit „să trăiescă“ la adresa Es. Sale, a veneratului arhiepiscop și metropolit al bisericii ortodoxe române din patrie.

Ilustritatea Sa dl Dr. Pușcariu, expunând rolul bisericilor pentru trebuințele sufletești și culturale ale omenimei, pentru susținerea ordinii sociale etc., vorbește pentru reprezentanții bisericilor surori aici de față și în special pentru curatorul suprem de Straussenburg. Acesta mâncând dela cuvintele de salut, rostite de episcopul săsesc Müller cu ocaziunea banchetului de instalare, arătă comuniunea intereselor

ambelor biserici, din care trebuie să isvorască frățescă înțelegere a membrilor acestor biserici. Concordia dintre membrii acestor 2 biserici, cari trăiesc împreună în multe comune este dovada, că toți sunt pătunși de aceeași vederi de frățietate, armonie și reciproca ajutorare. Pentru trăinicia acestui spirit de bunăînțelegere în parohii golesce păharul.

Dl Dr. Eusebiu Roșca, accentuează raportul dintre biserică și stat și cum aceste două instituțiuni cardinale deși prin mijloce diferite, deopotrivă își dezvoltă activitatea pentru fericirea omenimei, indigitând, că biserica noastră națională consecuentă în dezvoltarea învățăturilor genuine creștine, și prin dezvoltarea instituțiunilor sale a căutat ca credințioșii săi să fie și cetățeni loiali și adicți patriei, iar statul în dezvoltarea instituțiunilor sale a avut tendința dezvoltării liberale, ca cetățenii să aibă cât mai multă ingerință în administrarea afacerilor de natură administrativă.

Constată apoi, că dl vice-comite al comitatului Sibiu, G. Reissenberger conducătorul acestei instituțiuni din viața noastră constituțională de stat prin activitatea sa distinsă — acum de un lung șir de ani, prin tactica sa prudentă, ținând cont de exigențele, de referințele din comitat, la toți locuitorii din comitat — fără deosebire de confesiune și limbă, — și-a știut asigura stima și încrederea tuturor, ce numai spre mândrie îi pôte servi. Ridică poacalul seu în sănătatea d-lui vice-comite A. Reissenberger.

Imediat răspunde dl vicecomite, încercând cu modestie a reduce laudele aduse și accentuând, că fiecare oficial onest caută ași împlini datorințele sale, cu conștientitate; dar ceea ce face unul este numai un lucru fragmentar; ear spre a îndeplini o lucrare de valoare mai mare și înțregă se cere concursul tuturor factorilor competenți, armonica conlucrare a cercurilor preoțești, militare și civile. Pentru armonia frățescă dintre acești factori închină poacalul său.

Secretariul metropolitan dl Leontin Simonescu, având a închina întru sănătatea primariului cetății Sibiu, reflectează la dese înțrineri ale românilor ortodoci în această cetate, spre a promova luminarea și cultivarea sârmanului nostru popor, împlinind astfel o misiune culturală eminentă, cu care binemeritam de patrie.

Toți ai noștri, cari și-au angajat puterile în serviciul acestei cauze culturale, au aflat în Sibiu, primire ospitală amicală, și s'au putut dedica în liniște cliămării lor.

Noi românii ținem la declarațiunea strămoșilor noștri: populus romanus beneficii memor, adecă poporul român ține minte binefacerile primite, pentru aceea ne folosim de ocaziunea dată pentru a aduce mulțumitele noastre bravilor cetățenii ai Sibiului, cari cunosc și recunosc și știu apreția dorințele și nesuințele noastre.

Voind deci a onora pe cetățenii din Sibiu, provocă pe oșpeți, în special pe conaționalii săi, români, să și ridice păharul întru sănătatea primariului cetății Sibiu.

Dl primar, atingând valoarea progresului cultural, își exprimă bucuria sa și a consăngenilor săi, văzînd ridicarea compatrioților români și preste tot a tuturor cetățenilor patriei, cari în Sibiu au trăit totdeauna în cea mai bună înțelegere, sprijinindu-se unii pe alții în nesuințele lor nobile. Pentru concordia dintre cetățenii maghiari, români și sași golesce păharul.

A mai vorbit părintele capelan Togan, închinînd pentru Escl. Sa, și dorindu-i ani mulți, să se bucure de fructele seminței aruncate și rezultatele frățestei conlucrări a bisericilor române.

Fiume.

Un oraș foarte înfloritor are Ungaria la țărmului Adriaticei, e unicul ei port, ce rivalizează cu Triest și Veneția și susține legături cu toate porturile mai mari de peste mările îndepărtate: acesta e orașul liber reg. *Fiume*. Are 31.000 locuitori, dintre cari majoritatea sunt Italieni, urmăzând Croații și în fine o mică parte Maghiari.

De câțiva ani încôce, decând mai ales guvernele anterioare căutau să ocrotze Fiumanilor diferite dispoziții, cari știrbeau autonomia orașului Fiume și districtului, conflicte dese se întemplă nu numai între consiliul orașului și guvern, ci și între poporația italiană și maghiară de acolo. În cele-ce urmăzând schițăm poziția de drept public, ce o ocupă acest oraș în organismul coronei ungare, pentru a pute aprecia și luptele Italianilor pentru păstrarea autonomiei lor.

Orașul Fiume s'a încorporat la Ungaria prin decretul imperial din 1779, intocmai ca și *Buccari*. Articulul de lege IV: 1807 deasemenea a decretat orașul și portul Fiume de încorporat ca *municipiu*, ear articulul XXVII: 1848 dispune în privința orașelor Fiume și *Bucariastfel*: „Cele două districte formeză două municipii separate. Ca atari își îndeplinesc afacerile municipale independent de olaltă; corespondză direct cu celelalte municipii ale țerei, precum și cu guvernul și cu celelalte judecătoria, își dau sie-și regulamente între hotarele legii sub inspecție mai înaltă, ca și celelalte municipii“.

La 1868 Fiume s'a adaus la corónă ungară ca corp separat și Ungaria a jertfit foarte mult pentru a-l înalța și face port de primul rang.

Astăzi orașul Fiume are o autonomie proprie în ce privește administrația comunei, întrucât orașul liber reg. și districtul au dreptul a-și face statute, pe care le statorește cu concursul reprezentanței guvernatorului și le înalțeză ministeriului spre aprobare.

Autonomia o exerciază *consiliul orașesc*, în fruntea căruia stă *primarul* (podesta). Puterea legislativă de altfel și față de Fiume o are dieta maghiară. Reprezentantul din Fiume e membru al casei deputaților, ear guvernatorul al casei magnaților. *Conducerea* orașului Fiume și a districtului e adecă încredințată unui *guvernator* denumit la propunerea prim-ministrului magiar și pelângă contrasignarea lui. Guvernatorul are sub jurisdicția sa și celelalte părți ale litoralului maghiar și pörtă titlul de „guvernator reg. fuman și al litoralului ungaro-croat“. El e organul ministeriului de comerț, fiind presidentul autorităților de marină, comerț și navigațiune. În privința administrației publice Fiume e nemijlocit subordonat ministeriilor maghiare, în afaceri interne e subordonat ministeriului de interne, în afaceri de cult și instrucție, celui de culte etc. Numai gimnasiul croat stă sub guvernul din Zagreb. Din contră în afaceri civile procesuale și penale tribunalul din Fiume așterne apelațiunile la tabla, respective la curia din Budapesta.

Revistă internă

Din parlament.

Camera a primit în general și special în ședința din 26 l. c. proiectul referitor la creditul supletoriu de 100.000 pentru executarea legii de congruă. Contra primirei a vorbit singur deputatul partid. popular Ioan Molnár, motivându-și procederea prin cetera epistolei unui comite suprem cătră un preot greco-cat., în care zice: „Comunicându-ți acestea (adecă asemnarea congruei), dau expresie speranței, că Sfinția Ta avînd totdeauna în vedere înbunătățirea sorței preoților ajutători, îți vei împlini cu credință statornică datorințele față de statul maghiar“. În pasagiul acesta oratorului numit vede, că congrua vrea să o folosească guvernul spre scopuri de coterșire, înțelegînd sub statul maghiar, pe guvernul maghiar. Explicația acesta a provocat ilaritate.

Pe lângă suma de 2 milioane 600.000 fl. votată în 1897 pentru clădiri universitare și

adecă pe sêma universității din Budapesta 600.000, pentru zidirea clinicei din Cluj 1 milion 400.000 și pentru lărgirea localității politehnicului 600.000, se cer ulterior 500.000 fl. ca spese justificate din partea ministrului de culte, cea-ce camera și primește fără discuție.

Tot în ședința de atunci reprezentantul ministrului de culte, secretariul de stat Mihail Zzilinszky a referat despre mușeul de belearte, pentru care legislația a fost votat la mileniu 3 milioane, 200.000 fl. Palatul mușeului se zidește între grădina zoologică și calea Andrassy și va avé următoarele secții: 1) secția de sculptură și arhitectură 2) de pictură și grafică. Această instituție după convingerea, ce o are raportorul va fi fără păreche în întocmirea sa numai în întreg Orientul, ci și spre Apus.

Conferența din Sighișoara.

În 16/28 Decembre a. tr. s'a ținut conferența preoțescă a tractului Sighișoarei în școala română gr.-ort. de acolo, abia lipsind 4—5 preoți, cari și-au scusat absența.

Dl protopresbiter tractual Dimitrie *Moldovan* deschide prima conferență preoțescă, prin o vorbire alasă, în care accentuează, intențiunile părintești ale Eminenției Sale I. P. S. nostru Arhiepiscop și Metropolit Ioan *Meșanu*, oferin l ocaziune preoțimei prin introducerea conferențelor, a-și spune însași cuvîntul în diferite cestiuni importante. În urmă își exprimă bucuria față de interesul viu arătat din partea preoțimei, prin prezentarea ei într'un număr atât de considerabil, și pune la ordinea zilei obiectele cuprinse în cerculariul presidial cunoscut.

Să alege de notar dl Nicolau *Gheaja*, ear de membrii verificători d-nii: Zaharie *Ganea* și Ioan *Muntean*. După acesta conferența adresază Eminenției Sale o telegramă de fiască venerațiune și omagiu.

Se dă cetire instrucțiunei speciale referitoare la conferențele preoțești, dată de bunul nostru arhieru. După acesta imediat sa porces la cetire și desbaterea temelor, date de Exelenția Sa, prin sus amintitul cerculariu și împărțite din partea șetului tractual, la 6 preoți, și anume: tema primă a fost lucrata de preoții Nicolau *Doctor* și Zaharie *Ganea*, a doua: Ilie *Ioanovicu* și Ioan *Menovici*, ear a treia de preoții *Ambrusiu Tătar* și Ioan *Hêrtógă*.

Temele în general au fost lucrate cu deosebită sîrguință și ascultate din partea conferenței cu viu interes și pe baza lor s'au făcut următoarele constatări:

Tema I. a) Spre decădînța religiosității, servește chiar sistemul dominant carele permite, ca crîșmele să fie cercetate în Dumineci și sêrbători din partea poporului și chiar în timpul serviciului divin; b) Vieturile ilegale, care se înmulțesc cu deosebire dela introducerea căsătoriei civile; c) Lucrul în Dumineci și sêrbători și tocmai în timpul cultului divin; d) Poporul nostru în zile de sêrbători este citat pela judecătoria și officii administrative, tocmai pe vremea oficiului divin.

Ca mijloce de combatere a acestor rele conferența recomandă următoarele;

a) Autoritatea noastră bisericescă să întrevină la înaltul regim, ca să se oprească strajnic cercetarea crîșmelor în Dumineci și sêrbători cu deosebire sub durata cultului divin fără deosebire de confesiune, — să dispună pedepsirea indivizilor cari trăesc în relații ilegale, în fine lucrul în Dumineci și sêrbători să se sisteze, pertractări la officile administrative în atari zile să nu se țină. —

Pentru tinerime. Frecventarea bisericii din partea școlarilor în Dumineci, și sêrbători înțelegîndu-se aici și școlarii de repetițiune și tinerimea adultă, care să cânte în corpore răspunsurile liturgice și în fine să se mărturisească și cuminece în tot anul în postul păresimilor.

Pentru popor. Preotul să premêrgă în toate cele edificătoare de simțul religios-moral cu exemplu, asemenea și învățătorul. Preoții să se mărturisească unul altuia în postul aresemilor cu ocaziunea ținerei conferențelor preoțești, cari ar avea în acest timp aia multă influență din punct de vedere religio-

moral asupra poporului ținându-se conferențele chiar acolo unde este decădinta religioasă morală mai evidentă. Pentru stăpînire a consumării escesive a beuturilor spirituoase se se înființează reuniuni de temperanță și alte însoțiri de interes cultural.

Pentru inteligență. Participarea ei cât mai activă și cu interes în toate ramurile vieții noastre bisericești și culturale, în drep-turile-dar în mod exemplar și în datorințele-fililor bisericești, conlucrarea în mijlocul poporului la ameliorarea sortii preoților, spriginindu-i pe acestia în toate intențiunile salutare.

La tema II se constată cauzele, cari aduc decădinta poporului: Alcoolismul, luxul, purtarea de procese zedarnice fără nici o basă, ca eflux al lipsei de cunoștințe a celor mai cardinale datorințe civice, apatia și indiferentismul de a îmbrățișa meseriile și comerțul, neraționala economie de câmp, apoi impositele grele.

Ca mijloc pentru combaterea lor se recomandă: deprinderea poporului la o viață mai simplă, la trezvie, la traiul cu cumpăt, cruțare și diligență. Înființarea de reuniuni agricole și bibliotecii populare.

Tema III. a. Reglarea stolei după putință uniformă și urcată cu deosebire dela botezuri, înmormântări, adevă dela servicii obicinuite preoțești; b.) Să se înființeze fundațiuni în fiecare parohie cu speciala misiune a se dota la timp preoțimea; c) Venitele preoțești în naturalii din ajutorul botezului să înceteze și să se stabilească o taxă corespunzătoare în bani.

d) Clerul împreună cu poporul să contribuie cu o taxă de 8—12 fileri de suflet, cu cari apoi să se alimenteze fondul „Pantazian“, ca astfel mai curînd să se pōtă face us de menținerea lui.

e) Preoțimea ea însăși să contribuie o părțică în proporțiune cu venitele sale an de an la alimentarea fondului „Pantazian“.

Un participant laic.

Revistă externă

Disolvarea ordinului călugăresc al Assumpțiștilor.

În zilele trecute s'a dezbătut în Paris un nou proces de senzație, întentat contra așa numiților *Assumpțiștilor*, ordin călugăresc puțin cunoscut afară de granițele Franței. Numirea lor se derivă dela *assumptio*, cuvînt care însemnă „înălțare la cer“. Ordinul a fost înființat la 1850 de părintele D'Alezon cu scopuri religioase, și membrii lui se ocupau și cu educația gratuită a copiilor săraci, căroră însă în decurs de 5 ani cât ținea cursul studiilor nu le era ertat să cerceteze pe părinții lor, decât în cazuri grave. După cei 5 ani de învățământ elevul și putea alege cariera preoțească sau călugărescă.

Se știe, că ordinul acesta îndeplinea rolul jesiților din alte state. Colectând enorme sume de bani sub vestmîntul scopurilor religioase, ajutara toate mișcărilor îndreptate contra zdrobirei republicei prin cumpărarea conștiințelor cu bani și mai ales cu ajutorul fōiei „*La Croix*“. S'au aflat numai în bani gata vr'o două milioane de franci în cassa ordinului, a cărui legămînt era sērăcia.

În sēptămîna trecută s'a terminat procesul prin disolvarea ordinului Assumpțiștilor prin sentința judecătōriei penale, fiindcă acțiunile lui amenințau siguranța republicei.

Sporirea flotei germane.

Proiectul de lege cu privire la sporirea flotei a fost depus în 25 l. e. în Reichstagul din Berlin.

Acest proiect cere crearea unei a doua flotă de rēșboiu la fel cu cea care există acum. Noua flotă va fi compusă, precum este aceea care există, din două escadre numerînd opt corăbii de rēșboiu, două grupe de exploratori și două flote de torpilor. Cele două escadre compuse din corăbiile cele mai nōuē și cele mai puternice vor forma flota de rēșboiu activă. Cele-alte două vor forma flota de rezervă.

Expunerea motivelor arată necesitatea de a spori flota, dată fiind situația economică și politică, prezintă realizarea proiectului de la 1901 pînă la 1916 și exprimă speranța că sporirea anuală a cheltuelilor, de 11 milioane, va putea fi acoperită prin aug-

mentarea naturală a venitelor imperiului și cu ajutorul unor împrumuturi fără alte impozite.

Mōrtea împăratului Chinei

În privința morții domnitoriului marelui „imperiu al cerului“ anunțată din Peking circulă diferite versiuni; unele știri spun că împăratul Chinei *Kvang-Su* s'a sinucis, după o altă versiune a fost asasinat la întrigile mătușei și mamei sale adoptive *Czu-Hszi*. Sub el a îndurat China multe nenorociri, astfel nimicirea flotei și armatei chineze în 1894 de Coreea, apoi cedarea celor mai bune porturi statelor europene; a permis traversarea statului de rețele ferate străine. Domnia lui a produs multă nemulțumire și astfel omeni curței încă în 22 Sept. 1898 l'au făcut prizonier, ear acum se vede că l'au omorît după ce mai fūtă a subseris decretul de denumire al urmașului său *Put-Sing*.

Rēșboiul din Africa-Sudică.

Desastrul Englezilor

O telegramă din *Pretoria* anunță că la *Spionskop* Buri au nimicit total pe generalul *Warren*, care a lăsat pe câmpul de luptă 800 de morți. 1500 prizonieri și 17 tunuri au căzut în mâinile Burilor.

În *Londra* domnește cea mai adîncă consternare. După o știre trimisă lui *Kōln*. *Zeitung*, populația e amărîtă și pretinde ca guvernul să trimită toate puterile în luptă, pentru-că rēșboiul nu e permis să se termine cu fiasco.

S'a lățit știrea, că în ministeriul de rēșboiu au sosit știri îngrijitoare despre sōrtea *Ladysmith*ului și că generalului *Buller* i-s'a închis linia de retragere, dar vestea acēsta se tănuște.

Opoziția va propune ca parlamentul să dea guvernului vot de neîncredere pentru purtarea nēfericită a rēșboiului.

Generalul *Warren* a decis să retragă trupele spre sud dela fluviu *Tugela*. — Pierderile Englezilor la *Ladysmith* sunt 1500 de morți. Generalul *Buller* se retrage nebîntuit.

NOUTĂȚI

Proces pentru depunerea cununei la mormîntul lui Iancu. Se serie din Cluj că studenții universitari *Ioan Scurtu*, *Coriolan Steer*, și *G. Novacovici* sunt citați să se prezenteze pe ziua de 13 Februarie a. c. la judecătōria cercuală din *Baia-de-Criș* acușați pentru *delict contra religiei*. Nōuē persecuții în perspectivă!

Constituirea reuniunii române de înmormântare. În ședința ținută *Duminecă*, adunarea generală a Reuniunii rom. de înmormântare a stabilit statutele și a ales funcționarii și comitetul de administrație pentru primul ciclu de 3 ani. Biroul Reuniunii s'a compus astfel; *Director* dl *Pantoleon Lucaș*, căpitan în pens. și asesor consistorial; *secretar* dl *Victor Iordășianu* și *cas-sar*: dl *Petru Ciora*.

La alegerea membrilor în comitetul de administrație s'a avut în vedere să fie reprezentate toate clasele sociale și astfel s'au ales: 4 din inteligență, 4 meseriași și 4 agricultori, și anume:

D-nii: *Dr. D. P. Barcianu*, profesor, *Dr. Beu*, medic, *Nic. Togan*, preot gr.-cat. și *Ilie Moga*, diacon gr.-or., *N. Domnariu*, cismar, *Al. Nemeș*, faur, *F. Crucia*, croitor, *Iosif Marcu*, pardositor, *Simeon Stoita*, agr., și episcop, *George Dordea*, agronom, *Petru Beșta*, agronom și *G. Arpășan*, agronom.

Dorim ca scopul nobil, ce-l urmărește Reuniunea să-l ajungă pe deplin.

Cassarea timbrelor pentru inserate și călindare. În ședința din 23 l. e. a comisiei financiare a dietei ministru de finanțe *Lukács*, într'un răspuns dat lui *Berzeviczy*, a declarat, că proiectul de lege privitor la cassarea timbrelor pentru inserate și călindare este deja gata, și că în cel mai scurt timp va fi prezentat camerei. Va mai rămînea după acēsta, dintre timbrele speciale, numai timbrul pentru cărțile de joc.

Simpatie pentru Buri. La reprezentațiunea de *Sămbătă* dată în teatrul orașenesc din *loe*, actorul *Löffler*, care avea rolul ridicol al unui profesor fricos, ajuns și el prin o teribilă încurcare a întâmplărilor în poziția de-a se rēșboi, și-a pus în cap un coif, ear în spate un scut. Firesce, ca se fie ridicolul mai evident l'a aplicat întors. La un loc potrivit al reprezentației, când cineva și-a bătut joc de scutul lui a întretesut nimerita aluziune: „cum e, cum nu; dar ar prinde bine Englezilor, ca să se domolēscă loviturile Burilor“. Atunci a erupt întreg publicul în puternice aplauze la adresa Burilor, cari s'au repetat cîteva momente.

Petrecerea sodalilor. *Sămbătă* s'era s'a dat conform programului în sala dela *Gesellschaftshaus* concertul împreunat cu teatrul, după care a urmat joc în cea mai vie animație pînă cātră orele 5 dim. Sodalii români prin prestațiunile lor frumoșe, la care a participat în număr fōrte mare publicul sibiian — și cu plăcere constatăm, și mai mulți membri ai elitei noastre, — au dat dovezi, că sunt vrednici de spriginul și renumele, de care se bucură nu numai aici, ci și în alte părți, unde au început și alții să-i urmeze. Exprimăm numai adevērul, cānd atribuim un merit deosebit succeselor acestei reuniuni în contul presidentului ei neobosit, dlui *Victor Tordășianu*, care a arangiat cu multă pricepere și petrecerea acēsta, dar tot atāt de mult trebuie să lăudăm și pe membrii cari-l secundēză în nobilele sale intențiuni. Vom zice cîteva cuvinte deci despre decursul producțiunei.

Concertul a constat din 6 puncte bine alese, cari au fost executate cu precizie de un cor mixt, sub conducerea simpaticului învățator dela școla de aplicație a seminarioiului *Andreian*, a dlui *Candid Popa*. O imponentă și dragălașă cunună de coriste, toate în costum național au încântat pe ascultători cu arii populare, ce-ți vrăjau inima cu farmecul lor adevērat românesc. Publicul a aplaudat cu căldură și ultima piesă a trebuit bisată. Între coriști s'au distins *Nicolau Ișan* și *G. Poponea*.

Piese teatrale, despre cari anticipăm că mai potrivit subiect ni s'a prezentat în prima în *Plăeșii* dela *Baia*, au fost interpretate conștientos. Jocul natural, prin care a redat membrul *Demetriu Axente* în toate 3 piesele situațiile, ce-i conveniau, a fost respălit cu aclamațiune din partea tuturor celor prezenți. Tot asemenea s'au achitat spre decorul trupei și d-șorele: *Evelina Luca* (în două piese) *Maria Costea*, *Eug. Călborean* și *Elena Baciu*. Merită a fi menționați în fine debutanții *I. Bologa*, *N. Bratu*, *Victor Griguta*, (în rolul poetului) *Nicolau Stoica*, *I. Pamfilie*, *I. Eremie*, și *V. Grindean*. Judecătōia în total, reprezentațiunea acēsta ne-a oferit multe momente plăcute, vesele, și publicul a rămas satisfăcut.

Entusiasmul, cu care s'a deslănțuit după producțiune jocul, n'are lipsă a fi atins. Mai amintim, că la colecta filerului făcută în favorul fondului vėduvelor și orfanilor s'au adunat 1206 fileri.

Prima prelegere economică în Sēliste. Ni se serie: Conform programului publicat și în acest ziar, *Duminecă* în 16 l. curente dl *presedinte* al „Reuniunii române de agricultură din com. Sibiului“ *Dimitrie Comșa* a început seria prelegerilor economice. Sala festivă a școlei a fost în înțelesul cel mai strict al cuvēntului îndeșuit de public, țerani, țerance, domni, dame, bătrâni și tineri din Sēliste și jur. Dintre comunele din jur mai bine au fost reprezentate comunele *Săcel* și *Galeș*, ceea-ce spre laudă le pōte servi conducătorilor din aceste comune.

Dl *prelegător* este primit la intrare în sală cu puternice strigăte de „trăiască“. Îndată și începe instructiva prelegere „despre prăsirea pomilor“.

Tonul amical, stilul popular, vastele cunoștințe ce le posedă în materia tractată și siguranța în motivare a celor expuse și arătate a captivat atențiunea mulțimei, pe care mai bine ca o oră a ținut-o astfel în cea mai încordată atențiune.

Începutul s'a făcut bine și astfel succesul seriei de 9 a prelegerilor economice e asigurat, deși timpul ținerei acestora, conform împregiurărilor locale nu e ales prea potrivit, deōrece în acest timp se fac aici cele mai multe căsătorii și astfel împedecă *Duminecă* de *Duminecă* pe fōrte mulți dornici de a asculta astfel de prelegeri.

Că aceste prelegeri la timpul său vor da succese morale fōrte folositoare, e de asemenea sigur.

Căldura, bunăvoința, plăcerea și viul interes manifestat la acest privilegiu, ne sunt prețioșe chizēșii, că nēzuințele vor fi încoronate cu succes. *Dzēu* se ne ajute!

Contele Leo Tolstoi, bătrînul filosof și poet se ocupă cu gînduri asupra sfērșitului vieții sale. Precum se spune, s'ar fi exprimat astfel cātră un scriitor cunoscut cu el, care l'a întrebat despre starea sănătății: Starea mea nu e bună, mōrtea e aprōpe. Nu mă neliniștește, mă uit în fața neîncungiurabilului cu liniște.

Expoziția din Paris. O parte mare din obiectele destinate pentru secțiua ungară a expoziției din Paris s'a transportat cu marile vapor al societății *Adria* „*Iókai*“, care va sosi în 10—12 zile în *Rouen*. De acolo se vor trimite obiectele în vagonē ungurești la Paris; pînă acum au plecat spre Franța pe mare 117 vagonē încărcate. Obiectele, care ar putē fi expuse pe apă stricaciunei, se vor expeda pe uscat. Expoziția precum se știe se va deschide la 22 Aprilie.

Cel mai bogat cive al Debreținului cu numele *Kōvesdi* *Iános*, care prin diligență proprie și întreprinderi norocoșe și-a făcut o avere de vr'o 3 milioane de corōne; a murit zilele acestea. Numitul a lăsat pentru scopuri de binefacere aprōpe la 200,000 florini.

Concert. Corul vocal al bisericii rom. gr. or. din *Sēcărēmb* invită la concertul, ce-l va arangia la 3 Februarie n. a. c. în școla rom. gr. or. Începutul la 7 ore s'era. Intrare: de persōnă 1 cor., de familie à 3 persōne 2 corōne. *Venitul curat este destinat fondului corului*. Suprasolviri se primesc cu mulțumită și se vor cuita pe cale ziaristică.

Program: 1. „Eată ziua triumfală“ cor de *V. Humpel*. 2. „Cāntec de s'era“, cor de *N. Popovici*. 3. „Fost-ai lele“, cor de *Musicescu* et *Popovici*. 4. „Negustorul și norodul“ dialog prelat de *Simeon Florea* și *Petru Florea*. 5. „Cucule cu pēnă sură“, cor de *G. Dima*. 6. „Fōie verde de trifoiu“, cor de *T. Popovici*. 7. „Moțul la drum“, cor de *I. Vidu*. 8. „Tot ț-am zis mândro“, cor de *T. Popovici*.

După producțiune, urmēză joc.

Nōuă fōie umoristică. La *Arad* a început să apară cu numele „*Veselia*“, o fōie, care precum spune va lucra, ca în inimile cetitorilor ei să se reverse picurii rēcoritori ai voci bune. Fōia apare odată pe sēptămînă în mărime de 1 cōlă și costă la an 8 corōne. Redactor e dl *Emanuil Măglașiu*.

A apărut: „Extras din tarifele de postă și telegraf valabile dela 1 Ianuarie 1900“. Fîind tarifele anteriorē în multe privințe esențial schimbate în urma întroducerii valutei de corōne, extrasul acesta e de cel mai mare folos pentru birouri și privați. Se pōte procura dela librăria arhidieceșană în *Sibiu*, cu prețul de 20 fileri.

— De asemenea se pot procura frumoșe cărți postale ilustrate, între cari mai nōuē sunt cele cu *Goronul* lui *Horia*, *Biserica* din *Țebea*, *Înmormântarea* lui *Iancu*, executate la societatea „*Tipografia*“ din *loe*.

Sultanul Abdul Hamid II după-cum spune „*N. W. Tagblatt*“, va cerceta expoziția din Paris; mai întăiu va merge cu *clironomul*, fiul seu cel mai tînăr, și încunjurat de o suită strălucită la Berlin pentru a întōrce visita împăratului *Wilhelm*, iar de acolo plēcă la Paris.

Praxa privată a profesorilor universitari. Societatea medicilor din *Buda-pesta* și-a ținut *Vinerea* trecută adunarea generală anuală. Între alte obiecte a dezbătut asupra ordinațiunei ministeriale, că la clinică de aici înainte se pot prescrie rețete numai bolnavilor seraci. Mare dispută a provocat propunerea a 25 medici din *Buda-pesta* de următorul cuprins: „Societatea se enunțe, ca profesorii universitari, cari ocupă posturi salarizate, să pōtă exercia praxă exclusiv numai de consultători pelângă colegii lor, cari au în cură pe bolnavi“. Propunerea acēsta a fost respinsă cu motivarea că societatea nu pōte face deosebire între medicii îndreptățiți prin lege la praxă.

Ad Nro 388

[17] 1-3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci în comunele mai jos inferate din protopresbiteratul gr. or. Bistrița, devenite vacante în urma pensionării învățătorilor, se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Tel. Român“.

1. Budus cu salariu anual de 300 fl. și anume: 200 fl. din repartitie, 100 fl. din fondul școlar.

2. Cușma cu salar anual de 300 fl. și anume: 200 fl. din repartitie, 100 fl. în naturale.

Concurenții au a-și înainta suplicile instruite contorm legii în termenul deschis la oficiul ppresbiteral subsemnat.

Oficiul ppresb. gr. al tractului Bistrița.

Borgo-Bistrița în 28 Decembrie 1899.

In conțelegere cu comitetele parohiale.

Simeon Monda
ppresb.

Nr. 286/1899

[13] 2-3

Concurs repetit

Pentru întregirea postului de capelan sistemizat în parochia Măgura, cu filia Jeledinți, din protopresbiteratul Orăștiei, se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumătate din venitele parohiei, care este de clasa a III-a.

Cei-ce doresc a ocupa postul acesta, sunt avisați a-și așterne cererile concursuale, instruite conform normelor în vigore, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Orăștie, 20 Decembrie 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Orăștiei, în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Vasilie Domșa,
protopresbiter.

Nr. 6-1900 prot.

[14] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan lângă neputinciosul paroch din Părău, protopresbiteratul Făgărașului, George Cerbu, se escrie concurs cu termenul de 30 zile dela prima publicare în ziarul „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu această parochie dau suma totală de 407 fl. 01 cr. din care va avea fiitorul capelan a primi jumătate din toate venitele statorite în sedința comitetului parochial dtto 7 Decembrie 1899.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne suplicile lor instruite conform legilor în vigore subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul sus indicat.

Făgăraș, 9 Ianuarie 1900.

Oficiul proiopresbiteral gr. or. al Făgărașului în conțelegere cu comitetul parochial.

Iuliu Dan,
protopop.

Din Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, se pte procura

Teoria Dramei

cu un tractat introductiv
despre frumos și artă,

de
Dr. Iosif Blaga,
profesor.

Prețul broș. 3 cor. 60 fl.

In Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, se află următoarele scrieri ale poetului nostru **G. Coșbuc**:

Fire de tort, broș. fl. 1.—
Balade și idile „ fl. 1.50
Sacotala, broș. „ 2.50
Aeneis ediț. II. broș. „ 1.25
Răsboiul nostru pentru neatâr-
nare, broș. „ —.50

Redactor prov. Dr. Elie Cristea.

Voci din public.

Scrisoarea de mulțumită din America.

Copila scrisoarei originale, tradusă verbal româneșce.

Domnului **Franz Wilhelm**, farmacist,
Neunkirchen, Austria de jos

New-York, 18 Mai 1898.

Iubite Domnule!

În Novembre 12 anul 1895 eram așa de bolnav de reumatism, că am fost silit, să mă pun la pat. Opt luni de zile a trebuit să zac în acelaș loc, fără să mă pot mișca; greutatea corpului mi s'a redus dela 175 lbs la 130 lbs, un semn despre durerile grozave, ce am avut să îndur în atâția ani. N'am lăsat mai nimic neprobat, însă după ce folosém ceva, așa am auzit de liniments electric, scalde turcești, și după tot felul de ocupațiuni medicale, nu mă simțem mai bine, așa că ultimul medic ce l'am ocupat mi zise, că nu primesce mi mulți bani dela mine, pentru că bani sunt aruncați fără scop.

După ce trecu vreme la mijloc, întâlnii un amic al meu, care-mi spuse de **tea Wilhelm pentru curățirea sângelui antiarthritică, antirheumatică**, ce-ar fi un mijloc fără greș contra reumatismului. Eu fi povestii din esperențele mele cu alte mijloce, și aveam foarte puțină încredere. Parecă mâna sorții mi-a dictat să scriu la D-Vóstră, și inima mea mai cugeta, că există un mângăitor, care mă curéza. Da, am câștigat convingerea, că există un atare mântuitor. Nu pot exprima în cuvinte durerile cumplite din cei din urmă 3 ani; acum când nu mă mai pte conturba nimic, mă simt ca un copil nou născut în acest moment fără a prețui toate comorile lumii pe lângă **tea Wilhelm pentru curățirea sângelui antiarthritică antirheumatică**.

Fiți așa buni, domnule, și trimiteți-ne îndată I. C. Q. D. 1 duzină (12) pachete de **tea Wilhelm pentru curățirea sângelui antiarthritică antirheumatică**.

Dorindu-Ve ce e mai bine în sănătate și viață îndelungată, rămân cu tot respectul.

Iosef M. Gordon, 179 orchard st.
Lew-York. [7] 1-7

Să află în toate farmaciile.

Deposit principal: la farmacistul
I. G. Molnar, Sibiu.

In Tipografia archidieceșană
a apărut:

ACAFTISTUL

Preasântei

Născătoare de Dumneșeu

și

alte rugăciuni

urmate de Sinaxarin pentru tot anul și Pășchălie.

Un volum de 368 pagini 8°.

Prețul simplu legat fl. —.85
jumătate până „ 1.05
în piele roșie „ 1.25
Ediția fină în piele neagră „ 2.—
piele chagrin „ 2.60
în mătase „ 3.85

Se află de vânzare la

Librăria Tipografiei archidieceșane,
Sibiu.

In Tipografia și librăria archidieceșană, Sibiu, a eșit de sub tipar:

Dogmatica ortodoxă

de

Greg. Pletosu,

protoiereu, profesor gimnasial

Carte aprobată de Preaveneratul Sinod
archidieceșan gr.-or.

Prețul broș. 2 C. 40 fl., pentru România 3 franci.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

In sensul art. de lege XXXVI. din anul 1876 §. 29.

1. Suma scrisurilor fonciare puse în circulațiune cu ziua de 31 Decembre 1899 face	C. 4,815,500.—
2. Pretensiunile institutului de împrumuturi hipotecare, cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare sunt de „	„ 4,835,891.92
3. Valoarea hipotecelor luate de basă la susnumitele împrumuturi hipotecare este de	„ 18,014,360.—
4. In sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de	„ 410.669.50

acesta e îndus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

C. 3,000.— Sorți de stat din 1854 à	C. 159.25 = C. 4,777.50
„ 11,400.— Sorți de stat din 1860 à	„ 136.— = „ 15,504.—
„ 5,800.— Obligaț. cu premii ale băncii ung. hipot. cu 4% à	„ 236.— = „ 6,844.—
„ 4,800.— Sorți ale impr. ptru regul. Tisei, 4% „ 137.— = „ 6,576.—	
„ 6,000.— Obligațiuni cu premii ale instit. austriac priv. de credit fonciar, cu 3% „ 235.— = „ 7,050.—	
„ 200,000.— Scrisuri fonc. Ung. Landes Central Sparcassa, 4½%	„ 99.75 = „ 199,500.—
„ 163,200.— Scrisuri fonc. Pester ung. Commercial Bank, 4½%	„ 99.75 = „ 162,792.—
„ 4,000.— Acțiuni ale reun. gen. de credit fonc. ptru propr. mici din Ungaria, 5% „ 100.— = „ 4,000.—	
„ 2,800.— Sorți pentru regularea Dunărei din 1870 cu 5%	„ 259.— = „ 3 626.—

Sibiu, în 31 Decembre 1899.

[18] 1-1

Direcțiunea.

„Sebeșana“,

institut de credit și de economii, societate pe acții în Sas-Sebeș.

Convocare.

Domnii acționari ai Institutului de credit și de economii „Sebeșana“, societate pe acții se învită prin acesta conform §-lui 18 al statutelor societății la a

XII-a adunare generală ordinară

ce se va ține în Sas-Sebeș la 5 Martie st. n. la 2 ore. p. m. în localul institutului.

Obiectele:

[16] 1-1

1. Raportul anual al Direcțiunei.
2. Raportul despre încheierea compturilor și raportul comitetului de supraveghiare.
3. Statorirea bilanțului și hotăriri asupra distribuiri și solvirei câștigului curat.

4. Fixarea marcelor de prezență pe anul curent.

5. Modificarea statutelor institutului.

6. Alegerea a 3 membri în direcțiune, eventual și alte alegeri.

7. Cestiunea pensionării fostului director Dr. Pompiliu Isac.

8. Eventuale propuneri făcute conform §. 28 lit. g) din statute.

Domnii acționari, cari în sensul §§-lor 20 și 21 din statutele societății voiesc să participe la adunare în persoană, sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență, cel mult până în 4 Martie a. c. 5 ore p. m. la cassa institutului în Sas-Sebeș.

Sas-Sebeș, în 22 Ianuarie 1900.

Direcțiunea institutului.

La **Librăria Tipografiei archidieceșane**, se află spre vânzare:

Amicul poporului

de

T. Vuculescu, pretor.

O carte neapărat de lipsă pentru fiecare cetățean și cu deosebire pentru fiecare plugariu; cuprinde o mulțime de sfaturi în astfel de cauze judecătorești și administrative, cari pot obveni fiecărui om.

Prețul unui exemplar 1 cor.; trimis cu posta franco 1 cor. și 10 bani.

Caractere morale,

exemple și sentințe, culese din istoriile și literaturile popoarelor moderne și vechi

de

Ioan Popea, prof

O carte instructivă și pe lângă acesta și o lectură foarte plăcută, n'ar fi ercat să lipsescă din nici o bibliotecă.

Prețul unui exemplar cor. 2.50; trimis cu posta franco 2 cor. 60 bani.

Editura și tiparul tipografiei archidieceșane.